

Kolektivní logopedické cvičení pro hlásku „R“ Drak Mrak

Jana Dřímálová, DiS.

Cíl: *rozvoj sluchového vnímání a fonemického sluchu, dechová cvičení, procvičování motoriky mluvidel, sluchové vnímání a fonemický sluch, hry pro rozvoj slovní zásoby a automatizaci hlásky*

Věk: 5 - 6 let

Pomůcky: zrcátka, balónky, pastelky, omalovánka princezny, kartičky, pracovní listy

Postup:

Nad hradem letěl černý mrak. Ten mrak byl však strašný drak. Princeznu za ženu si chtěl drak vzít, v černé sluji pod hradem s ní žít. U nohou jí složil drahocenné dary prstýnky, náramky, drahokamy i perly. Princezna se draka bála, drahé šperky odmítala. Krutý osud by ji čekal, nebýt prince Jaromíra. Ostrým mečem hlavy dračí uťal. Za to princezna mu s radostí svoji ruku dala a prince za muže si vzala.

Dechová cvičení:

- Na oslavu nafukujeme balónky (nádech-pauza-výdech).
- Dýcháme na zrcátko, až se zamžít. Můžeme na něj nakreslit pro princeznu obrázek.

Motorika mluvidel:

Počítáme dračí zuby – pohyb jazyka po horní a dolní dásní.
Pouštíme hrůzu na draka - rozkmitání rtů, říkáme bbb-bbb.

Za osvobození princezny je odměna lízátko. Důležité jsou v tomto případě pohyby jazykem zdola nahoru.

Sluchové vnímání a fonemický sluch:

Princezna spí – reakce na správné výroky. Dítě sedí (leží) a má hlavu na stole (polštáři). Zvedne ji pouze při **správném výroku** (vrána vrčí, tráva roste, pes kráká, motýl létá).

Malíř – omalovánka princezny. Určeno pro menší skupinku starších dětí, kteří vykreslují podle pokynů dospělého např. princezna má modré oči, má růžové šaty, barvu vlasů má černou, na hlavě má žlutou korunu.... Nebo postupně zvyšujeme náročnost a řekneme několik pokynů najednou a děti je mají správně dokončit. (příloha č. 1)

Drak (příloha č. 2)

*Mračí se tu mračí
dvě semena dračí.*

*Schováme je pod stříšku,
přidáme pár oříšků,
potom velké jelit
a vyryjeme koryto.*

*Pak na šňůrku od špičky
navážeme mašličky,*

*pentle do uší,
ať mu to sluší:
Už je tady drak
Co létá do oblak*

Pokud dítě hlásku r nevysloví, nahradí ji zpočátku hláskou D

„Zábavné říkání“

tr (td)

- TdÁVA, TdNKA, TdOUBA, TdOUBÍ, TdÁM
- Jana troubí na trubku, V lese byla trnka. Měla ostré trny. O trn jsem se píchl, když jsem trnky trhal.
- trumpeta troubí trá-trá-trá/tram-ta-rá
tram-ta,ra-ta,tram-ta-rá (napodobujeme hru na trumpetu)

pr (pd)

- Prsty sevři do dlaní a naopak je rozevírej – nápodoba prskavky: PdSK,PdSK
- Proto, protože, provaz, prodává, Prokop, prochází, proč, prosí
- Prskavka prská na stromečku: prsk –prsk

vr(vr)

- VdČÍ, VdAK ,VdÁSKA, VdÁSKA ,VdANÍK, VdATA, VdÁŤA, VdSTVA, VdŽE
- Vrata vržou:vrz-vrz.
- Vrána na nich sedí. Jestli vrata nenamažou, vrána pryč odletí (napodobujeme máváním let vrány).

fr (fr)

- FdČÍ, FdANTA ,FdANTÍK, FdANCIE, FdONTA, FdOTÉ
- Franta svetr na knoflík si zapnout chtěl. Než se nadál - frnk a knoflík odletěl.

kr(kd)

- KdAM, KdÁVA, KdAJÍC, KdEJČÍ, KdOJ ,KdAJ, KdUH, KdOUŽÍ
- Hrdlička cukruje: cukrú, cukrú, kolik kostek cukru?

hr(hd)

- HdOUDA, HdOM, HdACÍ, HdÁBĚ, HdŮZA, HdADBA, HdOCH
- Nad hradem byl hrozný černý mrak a najednou blesk a hrom, až hrad spad!

chr(chd)

- CHdOCHTÁ, CHdOPTÍ, CHdÁPE, CHdUOAVKA, CHdUP
- Králík chroupá mrkev: chrup, chrup
- Prase chrochtá. Spáček chrápe.Teta je v Chrudimi.

mr(md)

- MdROŽ, MdAZÍK, MdAMOR, MdKEV, MdÁZ, MdUČÍ, MdSKÁ
- Mrzne a mrzne. Kdo se rychle neschová, jak zmrzlina zmrzne.

„Račí řeč“

Před dětmi jsou kartičky s obrázky. Dospělý říká slova rozložená na slabiky, nebo hlásky. Děti je určují. Kdo řekne slovo správně, získává obrázek.

(příloha č. 3)

„Na prsty“

Děti mají v hrsti ukryt nějaký malý obrázek začínající na R. Všichni říkají:

Prsty, prsty, prsty

Co držíte v hrsti?

Učitelka klepne na jednu dlaň – dítě odpovídá (příloha č. 4).

Pracovní list - Najdi a spoj obrázky, které se jmenují stejně, ale jinak vypadají
(příloha č.5).

„Malované čtení“ (příloha č. 6)

Básnička

Hrozný drak létá kolem hradu

Pozor, princezno,

Nechod' na zahradu.

Pracovní list - Najdi cestu k princezně (příloha č. 7)

Zkušenosti s realizací:

Pokud dítě hlásku R nevysloví, nahradí ji z počátku hláskou D. Dáváme pozor, aby měly děti jazyky za horními řezáky a nevykukovaly jim ven z pusy.

Zdroje:

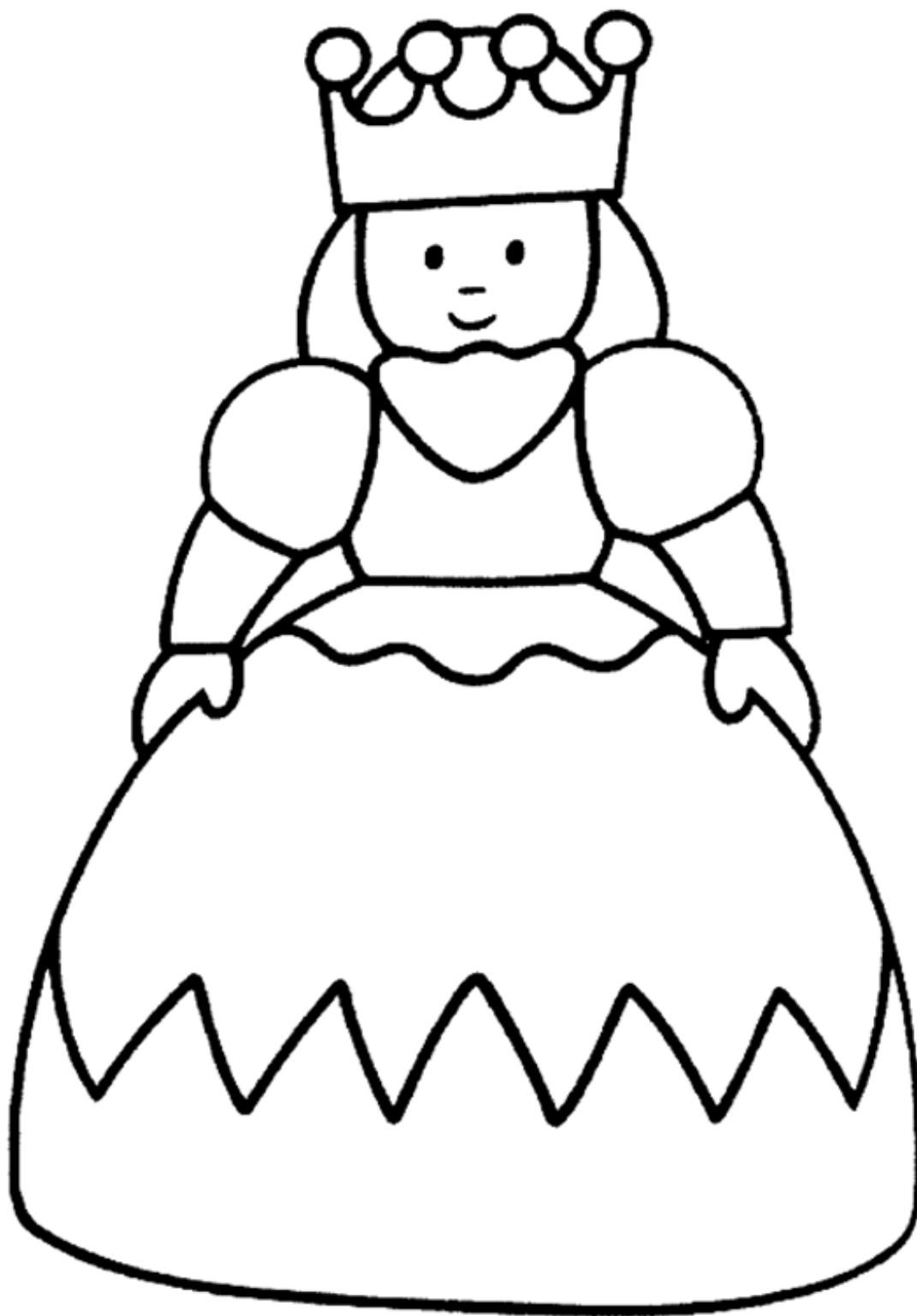
Fialová, I. (n.d.) *Rozumíš mi?: logopedická cvičení a hry k odstraňování špatné výslovnosti*. Praha: Blug.

Kurz logopedické prevence pro pedagogické pracovníky mateřských škol a 1. stupně základních škol (nepublikovaný učební text).

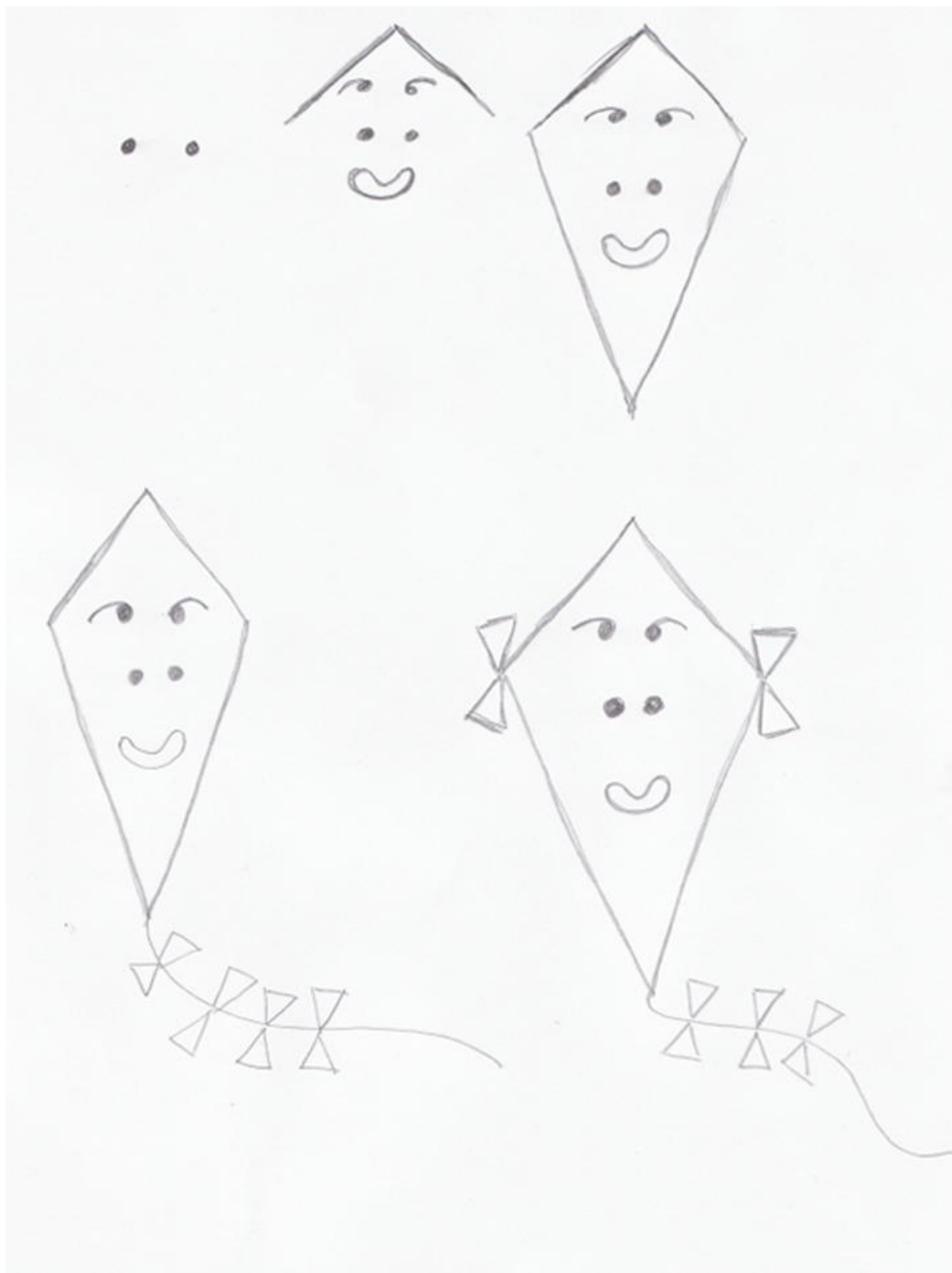
Metodika kurzu logopedické prevence pro pedagogické pracovníky MŠ a 1.stupně ZŠ. (nepublikovaný materiál ke kursu).

Synek, F. (2004). *Říkáme si s dětmi: k praktickým otázkám výchovy jazyka a řeči u malých dětí*. Praha: ArchArt.

PŘÍLOHA Č. 1



PŘÍLOHA Č. 2



PŘÍLOHA Č. 3

SLOVNÍ ZÁSoba

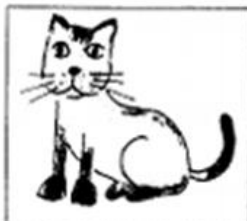
Pojmenuj, co vidíš na každém obrázku.

Zkus tleskáním naznačit slabiky.

Řekni, jakou hlásku slyšíš na začátku (konci) slova.



PES



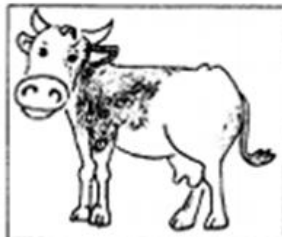
KOČKA



SLEPICE



KOZA



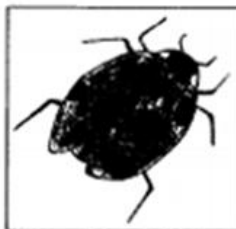
KRÁVA



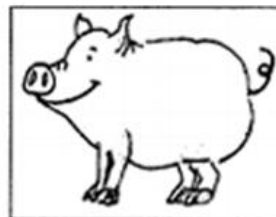
KUŇ



KACHNA



BERUŠKA



PRASE

Procvičujeme: slovní zásoba, zvukový rozbor slova, rytimizace



Obměna: Ukazujte na jakékoliv věci v okolí, pojmenujte je a posléze je také vytleskejte.

Zkuste od původních slov vytvořit zdvořněliny.

PŘÍLOHA Č. 4

drr drr			R
			
TRNKA	TRUBKA	METR	
			
DRAK	DRÁTEK	HADR	
			
PRKNO	PROUTEK	KAPR	
			
BRÁNA	BROUK	OBR	
			
VRÁNA	VRATA	VRBA	

R

		
HRAD	HRÁCH	HRNEC
		
MRAK	KRK	STROM
		
KŮRKA	PÁRKY	PÍRKO
		
RYBA	RAK	RUKA
		
VÝR	DAR	KOMÁR

PŘÍLOHA Č. 5

SLOVNÍ ZÁSoba.

Pojmenuj, co vidíš na každém obrázku.

Najdi a spoj obrázky věci, které se jmenují stejně, ale jinak vypadají.

Zkus vysvětlit, k čemu věci slouží.







Procvičujeme: slovní zásoba, logické myšlení, jemná motorika



Obměna: Zkuste dítěti nabídnout k vyhledání a spojení další podobné dvojice v černobílém (nevybarveném) provedení, které si posléze může dítě samo vybarvit.


PŘÍLOHA Č. 6

Vyprávíme pohádku


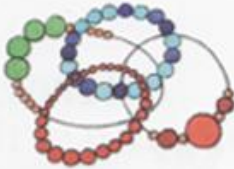
Nad  letěl černý  .


Ten  byl však strašný  .


 za ženu si chtěl  vzít,



 s ní žít.



U nohou jí složil drahocenné dary:

 , náramky,  i perly.

 se draka bála, drahé šperky odmítala.

Krutý osud by ji čekal, nebýt  Jaromíra.

Ostrým  hlavy  uťal.

Za to  mu s radostí svoji  dala.

PŘÍLOHA Č. 7

